

kou držbu sporných předmětů v době postupu neměla a skutečný držitel věci, F. nebyl jejím zástupcem, jímž by skutečnou hmotnou držbu na nich vykonávala. Nemohlo proto k odevzdání ve smyslu § 428 obč. zák. tímto prohlášením postupu přejítí vlastnictví ke sporným předmětům se strany firmy S. na žalobkyni a výslovné prohlášení skutečného držitele F-a, že na dále věci ty držeti chce jménem žalobkyně, podle zjištěného stavu věci se skutečně nestalo.

Čís. 9701.

Podle práva platného na Slovensku není dlužník vinen omeškáním, ačkoliv nesplnil závazek včas, je-li s to omeškání omluviti. Dlužník má splniti své závazky tak, jak to podle správného pojetí života v tom kterém případě vyžaduje bezelstnost a počestnost. Dostál-li vyrovnací dlužník co do prvých splátek povinnosti z vyrovnání a poslal-li jen poslední splátku o den později, jest toto opoždění omluvitelným.

(Rozh. ze dne 1. března 1930, Rv II 246/29.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení celé pohledávky, ježto prý žalovaný nedodržel splátky vyrovnání potvrzeného krajským soudem v Berehově, čímž prý celá pohledávka obživla. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Odvolací soud vyslovil názor, že se žalovaný neprohřešil proti závazku převzatému vyrovnáním »by dodržel přesně své platební povinnosti« tím, že poslední splátku dospělou dne 1. července 1927 poslal žalobkyni poštou dne 30. června 1927, takže došla teprve dne 2. července 1927, jakož i že místo 473 Kč 90 h poslal jen 467 Kč 20 h jako u předcházejících čtyř splátek stejně vysokých a žalobkyni bez námitek přijatých. Dovolání napadá tento názor jako nesprávný, ale neprávem. Případ jest posuzovati podle soukromého práva platného pro Podkarpatskou Rus, ježto na jejím území bylo vyrovnání uzavřeno. Byla-li pro zapravení poslední splátky určena přesná lhůta, byl ovšem tento den i podle soukromého práva slovenského dnem, kdy měl žalovaný plniti a kdy se ocitl v prodlení, neučiniv tak. Leč soukromé právo slovenské řídí se při tom zásadou, že není dlužník vinen omeškáním, ačkoli po splatnosti nesplnil závazek, je-li s to omluviti své omeškání (Záturecký, Nástin soukromého práva str. 222). Podle tohoto práva jest nejhlavnějším z pravidel o splnění závazků, že má dlužník splniti své závazky tak, jak to podle správného pojetí života vyžaduje bezelstnost a počestnost (Záturecký, tamtéž str. 219). Uváží-li se, že žalovaný jako vyrovnací dlužník dostál ohledně prvních čtyř splátek kvoty své povinnosti z vyrovnání a že jen poslední splátku poslal o den později, než nastala její splatnost, lze toto opoždění vzhledem k zásadám shora uvedeným

uznati za omluvitelné, a jest proto souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že by se neshodovalo se zásadou bezelstnosti a počestnosti, uznanou i soukromým právem slovenským za pravidlo pro výklad smluv, kdyby se pro opoždění o jediný den v zapravení poslední splátky vyslovalo, jak se toho domáhá žalobkyně, že nastaly následky smluvené pro případ nedodržení platební povinnosti. Žalovaného nemůže stihnouti výtká, že přesně nedodržel vyrovnání, poněvadž částka zaslaná jím na poslední splátku byla menší o 6 Kč 70 h. Neboť, přijala-li žalobkyně bez námitek na první čtyři splátky téže výše jako byla poslední, také jen 467 Kč 20 h, neshodovalo by se se zásadou bezelstnosti a počestnosti, kdyby měly žalovaného proto stihnouti následky smluvené pro případ nedodržení vyrovnání, an se žalovaný musil právě vzhledem k této zásadě domnívati, že se žalobkyně spokojila vůbec jen se splátkami této výše.

Čís. 9702.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

K osvobození majitele silostroje od povinnosti k náhradě škody z provozu silostroje (§ 1 (3) zák.) nestačí, že byl silostroj jinému jen půjčen nebo přenechán výprosou, nýbrž se předpokládá pevný smluvní poměr, podle něhož jiná osoba než majitel silostroje přejímá i užitky i nebezpečí provozu.

(Rozh. ze dne 6. března 1930, R I 111/30).

Žalobce domáhal se na žalovaném majiteli automobilu náhrady škody, jež mu byla způsobena tím, že automobil žalovaného najel na žalobcova koně a poškodil ho vinou šofera, který neuměl jezdit. První soud v Praze žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci dále ve věci jednal a znovu rozhodl. Důvody: Žalovaný hájil se tím, že se u něho učil Jaroslav B. šoferství, a že, když dělal na začátku března 1928 šoferskou zkoušku, zapůjčil mu k tomuto účelu na jeho účet a nebezpečí své osobní auto, které vlastnicky náleželo žalovanému, ježto byl Jaroslav B. u žalovaného před tím zaměstnán, že tehdy při zkušební jízdě v autu seděli František L., Oldřich Š. a vládní rada K. od zemské politické správy jako zkušební komisař a že, když B. předjížděl dvouspřežný povoz žalobcův, žalobcův náruční kůň vyhodil nohou, zachytil za blatník auta a že pak auto ihned zastavil. Z toho žalovaný dovozuje, že za škodu, kterou utrpěl, není zodpovědným. Soud první stolice zjistiv na základě výpovědi svědků Jaroslava B-a a Františka L-a, že automobil žalovaného byl v době škodné události přenechán žalovaným Jaroslavu B-ovi, který si ho prý od něho vypůjčil na vlastní účet a nebezpečí ke zkušební jízdě, dospěl k právnímu závěru, že